

تقدیم به :

"همسر"

به پاس اخلاص، فداکاری و محبتش

و

"پدر و مادرم"

تقدیر و تشکر:

اینک که به یاری ایزد منان، این رساله به اتمام رسیده است، شکر خدای را بر جا می آورم که در تمام مراحل زندگی به امید رحمت او راه می پیمایم.

در ابتدا لازم می دانم که از استاد گرامی جناب آقای دکتر سجادی که راهنمایی بنده را در این پایان نامه بر عهده داشته اند، کمال تشکر را به عمل آورم. همچنین، از کمک های بی شائبه استاد گرامی جناب آقای دکتر فرازمنند که به عنوان مشاور حداکثر همکاری را در تمامی مراحل نوشتن این رساله به عمل آورده اند، کمال تشکر را دارم. در پایان نیز لازم است از آقایان افلاطونی، عربی و جعفری که کمک های خود را از اینجانب دریغ نکردند، تشکر و قدردانی به عمل آورم.

چکیده پایان نامه

نام خانوادگی: قربانی	نام: صادق
عنوان پایان نامه: تاثیر تداوم انتخاب حسابرس بر کیفیت حسابرسی	
استاد راهنما: دکتر سید حسین سجادی	استاد مشاور: دکتر حسن فرازمند
درجه تحصیلی: کارشناسی ارشد	رشته: حسابداری
محل تحصیل (دانشگاه): دانشگاه شهید چمران	دانشکده: اقتصاد
تاریخ فارغ التحصیلی: ۱۳۸۹/۱۱/۰۶	تعداد صفحات: ۱۲۱
واژگان کلیدی: تداوم انتخاب حسابرس، کیفیت حسابرسی، الزام تعویض ادواری موسسه حسابرسی	
<p>چکیده</p> <p>هدف تحقیق بررسی تاثیر تداوم انتخاب حسابرس بر کیفیت حسابرسی در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران است. در این تحقیق داده های مربوط به ۷۲ شرکت به صورت ترکیبی و برای دوره زمانی ۱۳۸۲-۱۳۸۸ با استفاده از سیستم رگرسیون تلفیقی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است. نتایج حاصل از آزمون فرضیه تحقیق نشان داد که تداوم انتخاب حسابرس تاثیر معناداری بر کیفیت حسابرسی ندارد. بنابراین فرضیه تحقیق تایید نشد.</p>	

فهرست

۱	فصل اول: کلیات تحقیق.....
۱-۱	مقدمه.....
۲	بیان مسأله.....
۱-۲	ضرورت و اولویت تحقیق.....
۳	اهداف تحقیق.....
۱-۳	فرضیه تحقیق.....
۵	متغیر های تحقیق.....
۱-۴	متغیر وابسته.....
۶	متغیر مستقل.....
۱-۵	متغیر های کنترل.....
۶	روش تحقیق.....
۱-۶	جامعه و نمونه تحقیق.....
۶	قلمرو تحقیق.....
۱-۶-۱	روش گردآوری داده ها.....
۷	آزمون فرضیه های تحقیق.....
۱-۶-۲	واژه های کلیدی.....
۷	ساختار تحقیق.....
۱-۶-۳	فصل دوم: مبانی نظری و پیشینه تحقیق.....
۷	مقدمه.....
۱-۷	مبانی نظری تحقیق.....
۱-۸	دیدگاه موافقان الزامی کردن تعویض ادواری حسابرس.....
۱-۹	دیدگاه مخالفان الزامی کردن تعویض ادواری حسابرس.....

- ۲۷..... ۲-۲-۳) ابقای اجباری حسابرس
- ۲۸..... ۲-۲-۴) تعویض ادواری حسابرس در آمریکا
- ۳۰..... ۲-۲-۵) الزام تعویض ادواری حسابرس در سایر کشورها
- ۳۲..... ۲-۲-۶) الزام تعویض ادواری حسابرس در ایران
- ۳۲..... ۲-۲-۷) مفهوم کیفیت حسابرسی
- ۳۶..... ۲-۲-۸) تداوم انتخاب حسابرس و توان نظارتی حسابرس
- ۳۶..... ۲-۲-۸-۱) قصور حسابرس، تقلب های رخ داده و دعاوی حقوقی علیه حسابرس
- ۳۷..... ۲-۲-۸-۲) عدم ارائه گزارش های تداوم فعالیت
- ۳۷..... ۲-۲-۸-۳) نوع اظهارنظر حسابرس و تمایل وی جهت اظهارنظر مشروط
- ۳۸..... ۲-۲-۸-۴) اقلام تعهدی اختیاری
- ۴۰..... ۲-۲-۹) تداوم انتخاب حسابرس و حسن شهرت حسابرس
- ۴۲..... ۲-۳) پیشینه تحقیق
- ۵۷..... ۲-۴) نتیجه گیری
- ۵۹..... فصل سوم: روش تحقیق
- ۶۰..... ۳-۱) مقدمه
- ۶۰..... ۳-۲) طرح تحقیق
- ۶۲..... ۳-۳) نوع تحقیق
- ۶۳..... ۳-۴) فرضیه تحقیق
- ۶۴..... ۳-۵) قلمرو مکانی و زمانی تحقیق
- ۶۴..... ۳-۵-۱) قلمرو مکانی
- ۶۵..... ۳-۵-۲) قلمرو زمانی تحقیق
- ۶۵..... ۳-۶) جامعه و نمونه ی آماری
- ۶۵..... ۳-۶-۱) جامعه ی آماری

- ۶۶-۲ (۳-۶) نمونه ی آماری..... ۶۶
- ۶۶-۷ (۳-۷) اندازه گیری متغیرهای تحقیق..... ۶۶
- ۶۷-۱ (۳-۷-۱) متغیر وابسته ی تحقیق..... ۶۷
- ۶۷-۱-۱ (۳-۷-۱-۱) اقلام تعهدی جاری..... ۶۷
- ۶۸-۱-۲ (۳-۷-۱-۲) اقلام تعهدی اختیاری..... ۶۸
- ۶۹-۲ (۳-۷-۲) متغیرهای مستقل..... ۶۹
- ۶۹-۳ (۳-۷-۳) متغیرهای کنترل..... ۶۹
- ۷۱-۸ (۳-۸) روش گردآوری داده ها و محاسبه ی متغیرهای تحقیق..... ۷۱
- ۷۱-۹ (۳-۹) الگوی اقتصادسنجی..... ۷۱
- ۷۲-۱ (۳-۹-۱) روش های مختلف داده های ترکیبی..... ۷۲
- ۷۳-۱-۱ (۳-۹-۱-۱) مدل اثر ثابت..... ۷۳
- ۷۳-۱-۲ (۳-۹-۱-۲) مدل اثر تصادفی..... ۷۳
- ۷۴-۲ (۳-۹-۲) آزمون های تشخیص در داده های ترکیبی..... ۷۴
- ۷۴-۲-۱ (۳-۹-۲-۱) آزمون چاو..... ۷۴
- ۷۵-۲-۲ (۳-۹-۲-۲) آزمون هاسمن..... ۷۵
- ۷۶-۲-۳ (۳-۹-۲-۳) آزمون ال ام به روش پاگان..... ۷۶
- ۷۷-۱۰ (۳-۱۰) آزمون فرضیه های تحقیق..... ۷۷
- ۷۷-۱۱ (۳-۱۱) خلاصه ی فصل و نتیجه گیری..... ۷۷
- ۷۹-۱۱ (۳-۱۱) فصل چهارم: تجزیه و تحلیل داده ها..... ۷۹
- ۸۰-۱ (۳-۱) مقدمه..... ۸۰
- ۸۱-۲ (۴-۲) آمار توصیفی..... ۸۱
- ۸۱-۳ (۴-۳) بررسی نتایج کمی حاصل از برآورد مدل ها با استفاده از داده های ترکیبی..... ۸۱
- ۸۳-۴ (۴-۴) نتایج آزمون فرضیه های تحقیق..... ۸۳

۸۳	۴-۴-۱	اقدام تعهدی جاری
۸۵	۴-۴-۲	اقدام تعهدی اختیاری
۸۶	۴-۴-۳	تغییر شیوه اندازه گیری سن و اندازه شرکت
۸۷	۴-۴-۳-۱	اقدام تعهدی جاری
۸۸	۴-۴-۳-۲	اقدام تعهدی اختیاری
۹۰	۴-۴	خلاصه و نتیجه گیری
۹۱	فصل پنجم: بحث، نتیجه گیری و پیشنهادها
۹۲	۵-۱	مقدمه
۹۳	۵-۲	نتایج حاصل از آزمون فرضیه تحقیق
۹۳	۵-۲-۱	اقدام تعهدی جاری
۹۵	۵-۲-۲	اقدام تعهدی اختیاری
۹۶	۵-۳	نتیجه گیری
۹۷	۵-۴	پیشنهادهای کاربردی
۹۸	۵-۵	پیشنهادهایی برای تحقیق‌های آینده
۹۸	۵-۶	محدودیت‌های تحقیق
۱۰۰	منابع و مأخذ
۱۰۱	۶-۱	منابع فارسی
۱۰۲	۶-۲	منابع لاتین
۱۱۱	پیوست‌ها

کلیات تحقیق

۱-۱) مقدمه

حسابرسان مستقل به دلیل ارائه خدمات حسابرسی، نقش مهمی را در جهت حفظ منافع عمومی در بازارهای سرمایه ایفا می کنند. گزارش های حسابرسی یکی از مواردی است که به عنوان راهنمای سرمایه گذاران در هنگام تصمیم گیری استفاده می شود و کیفیت پایین این گزارش ها می تواند به تخصیص اشتباه منابع در جامعه منجر شود. ایفای نقش به عنوان حافظ منافع جامعه مستلزم این است که حسابرس در مقابل صاحبکار خود مستقل باقی بماند. در حقیقت کیفیت و اعتبار گزارش حسابرسی به میزان استقلال حسابرس از صاحبکار خود بستگی دارد، اما در عمل، نفوذ مدیریت شرکت مورد رسیدگی بر مسائل مربوط به انتخاب و ارائه اطلاعات به حسابرس، به همراه انگیزه های بالای مدیریت برای دستیابی به اهداف تعیین شده یا عبور از آنها، موانع مهمی بر سر راه مستقل باقی ماندن حسابرسان محسوب می شوند. با این حال، بسیاری از تحقیق های

تجربی انجام شده نشان داده اند که به طور معمول حسابرسان مستقل قادر به کشف اشتباهات و تخلفات در سیستم مالی شرکت مورد رسیدگی هستند (ونس تراثلن^۱، ۲۰۰۰).

اما، ورشکستگی شرکت های بزرگ در ابتدای قرن حاضر موجب شد تا موضوع قابلیت اتکای صورت های مالی مورد توجه افکار عمومی واقع شود. با این که مسئولیت اصلی تهیه صورت های مالی دقیق و عاری از خطا و اشتباه به عهده هیات مدیره شرکت ها است، اما این ورشکستگی ها سوال های زیادی درباره کیفیت حسابرسی و استقلال حسابرسان به وجود آورد. قانون گذاران و تدوین کنندگان استانداردهای حسابداری و حسابرسی در تلاش هستند تا از طریق وضع قوانین (برای مثال قانون ساربنس - اکسلی^۲، ۲۰۰۲) موثر بر استقلال حسابرسان، کیفیت حسابرسی را افزایش دهند. تلاوم انتخاب حسابرس^۳ نیز از موضوعاتی است که قانون گذاران توجه ویژه ای به آن نشان داده اند. به طور کلی قانون گذاران و فعالان بازار سرمایه علاقه مند به دانستن این موضوع هستند که آیا رابطه بلندمدت بین شرکت ها و حسابرسان شان می تواند باعث خدشه دار شدن استقلال حسابرس و کاهش کیفیت حسابرسی شود؟ (لاونسون^۴ و همکاران، ۲۰۰۷)

۲-۱) بیان مسأله

در مورد رابطه ی تلاوم انتخاب حسابرس و کیفیت حسابرسی دو دیدگاه وجود دارد: دیدگاه اول، دیدگاه قانون گذاران و افکار عمومی در ارتباط با مسأله تلاوم انتخاب حسابرس است که اعتقاد دارند رابطه ی بلندمدت میان شرکت ها و حسابرسان شان باعث نزدیکی بیش از حد آن دو شده، و

1 - Vanstraelen

2 - Sarbanes-Oxley Act (SOX)

3 - Auditor tenure

4 - Lowensohn

این نزدیکی موجب آسیب دیدن استقلال حسابرس و کاهش کیفیت حسابرسی می شود. (آرل^۵ و همکاران، ۲۰۰۵)

در مقابل، دیدگاه دوم که مربوط به اعضای حرفه حسابداری و حسابرسی است به مشکلات حسابرسی در سال های اولیه رابطه ی حسابرس - صاحبکار اشاره می کند. نداشتن آشنایی دقیق با مواردی مانند نوع عملیات، سیستم حسابداری و ساختار کنترل داخلی شرکت مورد رسیدگی، افزون بر این که موجب افزایش هزینه های حسابرسی می شود، ممکن است باعث افزایش احتمال عدم کشف اشتباهات و تخلفات اساسی توسط حسابرس شود (گوش^۶ و مون^۷، ۲۰۰۵).

یکی از راه حل های پیشنهاد شده برای رفع مشکلات بالقوه ناشی از تداوم انتخاب حسابرس، الزامی کردن تعویض ادواری موسسه های حسابرسی است. دیوان محاسبات آمریکا^۸ تعویض ادواری موسسه های حسابرسی^۹ را اعمال محدودیت بر تعداد سال های متوالی که یک موسسه حسابرسی مستقل می تواند صورت های مالی یک شرکت خاص را حسابرسی کند، تعریف کرده است. در سال های اخیر این موضوع همیشه یکی از راهکارهای مورد بحث برای بهبود استقلال حسابرس و افزایش اعتماد کاربران صورت های مالی حسابرسی شده، بوده است. در نهایت، می توان سوال اصلی درباره تعویض ادواری حسابرس را این گونه مطرح کرد که آیا الزامی کردن تعویض ادواری حسابرس باعث افزایش کیفیت حسابرسی می شود؟ و اگر پاسخ این سوال مثبت است، این افزایش کیفیت با چه هزینه ای انجام می شود؟ به بیان دیگر، می توان پرسش مزبور را این گونه مطرح کرد

5 - Arel

6 - Ghosh

7 - Moon

8 - U.S. General Accounting Office (GAO)

9 - Mandatory audit firms rotation

که آیا سیاست تعویض ادواری باعث بهبود استقلال حسابرسی در جهت کشف و گزارش اشتباهات و تخلفات اساسی می شود؟ یا این که باعث تضعیف عملکرد حسابرس می شود؟
در این تحقیق هر یک از این دیدگاه ها بررسی خواهد شد تا در نهایت مشخص شود کدام دیدگاه در ایران کاربرد بیشتری دارد.

۳-۱) ضرورت و اولویت تحقیق

هدف اصلی حسابرسی مستقل تعیین این موضوع است که آیا صورت های مالی، نتایج عملیات و وضعیت مالی بنگاه اقتصادی مورد رسیدگی را به طور منصفانه ای منعکس می کند؟ به دلیل این که کاربران صورت های مالی از اطلاعات مندرج در این گزارش ها به عنوان معیار ارزیابی عملکرد مدیریت بنگاه اقتصادی و همچنین ملاکی برای تعیین قیمت سهام شرکت ها استفاده می کنند، بنابراین، اعتبار و قابلیت اتکای این اطلاعات و کیفیت حسابرسی، به عنوان گواهی کننده ی کیفیت اعتبار و قابلیت اتکای صورت های مالی برای سرمایه گذاران فعلی و آینده، بستنکاران و دیگر کاربران صورت های مالی بسیار مهم جلوه می کند.

اما، تقلب های رخ داده به وسیله دستکاری اطلاعات حسابداری در ابتدای قرن ۲۱ در گوشه و کنار دنیا، باعث شده است تا در رابطه با کیفیت گزارش های مالی منتشره توسط شرکت ها و همچنین استقلال حسابرسی به عنوان گواهی کننده ی کیفیت این گزارش ها، تردیدهای جدی به وجود آورده و پرسش های اساسی در زمینه ی عوامل موثر بر استقلال حسابرس، از جمله تداوم همکاری حسابرس و صاحبکار مطرح شده است (لی^۱، ۲۰۰۷).

با توجه به مطالب ذکر شده و فقدان اجماع عمومی بر سر تاثیر تداوم انتخاب حسابرس بر کیفیت حسابرسی در ادبیات حسابداری، قانون گذاران و کاربران صورت های مالی علاقه مند به

دانستن این موضوع هستند که آیا رابطه ی بلندمدت بین حسابرس و صاحبکار می تواند باعث خدشه دار شدن استقلال حسابرس و کاهش کیفیت حسابرسی شود؟

۴-۱) اهداف تحقیق

هدف تحقیق بررسی اثر تداوم انتخاب حسابرس بر کیفیت حسابرسی است. به بیان دیگر، تحقیق به دنبال یافتن پاسخ این سؤال است که آیا تداوم انتخاب حسابرس در یک شرکت موجب تغییر در کیفیت حسابرسی می شود یا خیر؟ و اگر پاسخ مثبت است رابطه مستقیم است یا معکوس؟

۵-۱) فرضیه تحقیق

با توجه به مباحث گفته شده، فرضیه تحقیق به شرح زیر تدوین شده است:

« بین تداوم انتخاب حسابرس و کیفیت حسابرسی رابطه ی معناداری وجود دارد.»

۶-۱) متغیر های تحقیق

۱-۶-۱) متغیر وابسته

دی آنجلو^{۱۱} (۱۹۸۱) کیفیت حسابرسی را استنباط بازار از احتمال توانایی حسابرس در کشف و گزارش یک تخلف در سیستم حسابداری صاحبکار تعریف کرده است. طبق این تعریف، کیفیت حسابرسی شامل توانایی حسابرس در کشف تقلب (صلاحیت حرفه ای حسابرس) و تمایل حسابرس برای گزارش این تخلف ها (استقلال حسابرس) می شود. در این پژوهش مانند تحقیق میرز^{۱۲} و همکاران (۲۰۰۳) برای اندازه گیری کیفیت حسابرسی از دو معیار اقلام تعهدی جاری و اقلام تعهدی اختیاری استفاده خواهد شد. به این ترتیب که هر چه میزان اقلام تعهدی جاری و

11 - De Angelo

12 - Myers

اختیاری در صورت های مالی حسابرسی شده یک شرکت بیشتر باشد، حسابرسی آن شرکت از کیفیت پایین تری برخوردار خواهد بود و هر چه میزان اقلام تعهدی جاری و اختیاری در صورت های مالی حسابرسی شده کمتر باشد، کیفیت حسابرسی بالاتر خواهد بود.

۲-۶-۱) متغیر مستقل

میرز و همکاران (۲۰۰۳) تداوم انتخاب حسابرس (متغیر مستقل) را تعداد سال های متوالی که یک حسابرس مسئولیت حسابرسی یک شرکت را برعهده می گیرد، تعریف کرده اند.

۳-۶-۱) متغیر های کنترل

در این پژوهش بر اساس مطالعه میرز و همکاران (۲۰۰۳)، سه متغیر اندازه ی شرکت، عمر شرکت و جریان های نقدی عملیاتی به عنوان متغیرهای کنترل انتخاب شده اند.

۷-۱) روش تحقیق

تحقیق حاضر بر اساس هدف، از نوع توصیفی - کاربردی و بر اساس ماهیت و روش، از نوع همبستگی است و به روش تجربی، تئوری مزبور را مورد مطالعه قرار می دهد. این تحقیق بر اساس طرح تحقیق نیمه تجربی با استفاده از رویکرد پس رویدادی (از طریق اطلاعات گذشته) است. زمانی از روش پس رویدادی استفاده می شود که محقق پس از وقوع رویدادها به بررسی موضوع می پردازد، افزون بر این، امکان دستکاری متغیر مستقل وجود ندارد (نمازی، ۱۳۷۹).

۸-۱) جامعه و نمونه ی تحقیق

جامعه ی مورد نظر در این تحقیق شامل کلیه ی شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران از ابتدای سال ۱۳۸۲ تا پایان سال ۱۳۸۸ است که در طی این دوره نیز عضویت خود را در بورس اوراق بهادار حفظ کرده اند.

نمونه‌گیری تحقیق حاضر به صورت مرحله‌ای هدفمند است. به این صورت که در هر مرحله از بین کلیه شرکت‌های موجود، شرکت‌هایی که واجد هر یک از شرایط زیر نباشند، حذف شده و در نهایت کلیه شرکت‌های باقی مانده برای انجام آزمون انتخاب خواهند شد.

(۱) شرکت‌ها باید در طول سال مالی تداوم فعالیت داشته باشند.

(۲) شرکت‌ها جزء صنایع واسطه‌گری، سرمایه‌گذاری، لیزینگ و شرکت‌های بیمه نباشند.

(۳) به منظور قابلیت مقایسه داشتن اطلاعات، دوره مالی شرکت‌ها، منتهی به پایان اسفند ماه باشد.

(۴) حسابرسی شرکت‌ها توسط سازمان حسابرسی انجام نشده باشد.

(۵) نوع اظهار نظر حسابرس نسبت به صورت‌های مالی، مردود یا عدم اظهار نظر نباشد.

(۶) اطلاعات مورد نیاز تحقیق از شرکت‌ها در دسترس باشد.

در این تحقیق با توجه به این محدودیت‌ها، ۷۲ شرکت شرایط حضور در جامعه آماری را دارند. همه شرکت‌هایی که شرایط مورد بررسی در جامعه آماری را داشته‌اند، به عنوان نمونه آماری در نظر گرفته شده‌اند.

۹-۱) قلمرو تحقیق

قلمرو مکانی تحقیق، بورس اوراق بهادار تهران است. قلمرو زمانی تحقیق حاضر نیز فاصله‌ی زمانی بین سال‌های ۱۳۸۲ تا ۱۳۸۸ است.

۱۰-۱) روش گردآوری داده‌ها

در تحقیق حاضر، گردآوری اطلاعات در دو مرحله انجام شده است. در مرحله اول، برای تدوین مبانی نظری فرضیه تحقیق، مقاله‌ها و تحقیق‌های مرتبط قبلی مطالعه و نتایج تحقیق‌های مختلف و نظرات افراد در این زمینه گردآوری و از لحاظ نظری، روابط بین متغیرهای مستقل و وابسته‌ی تحقیق تدوین شد. روابط نظری مزبور در فصل دوم تحقیق ارائه شده است.

در مرحله ی دوم، برای گردآوری اطلاعات لازم، اسناد و مدارک بررسی شد. به این منظور، صورت های مالی شرکت های نمونه گردآوری شده و با استفاده از آنها اطلاعاتی از قبیل تداوم انتخاب حسابرس، جریان های نقدی عملیاتی، سود عملیاتی و دیگر اطلاعات مورد نیاز استخراج شد.

برای انجام محاسبات و آماده کردن داده ها و اطلاعات مورد نیاز تحقیق و تجزیه و تحلیل آنها، از نرم افزارهای Excel و Eviews استفاده شده است.

۱۱-۱) آزمون فرضیه های تحقیق

برای آزمون فرضیه های تحقیق از روش آماری آزمون رگرسیون چندگانه استفاده شده است. روش های رگرسیونی به طور عام برای بررسی ارتباط و مدل سازی بین چند متغیر کمکی به کار می روند.

۱۲-۱) واژه های کلیدی

تداوم انتخاب حسابرس؛ میرز و همکاران (۲۰۰۳) تداوم انتخاب حسابرس را تعداد سال های متوالی که یک حسابرس مسئولیت حسابرسی یک شرکت را برعهده می گیرد، تعریف کرده اند. کیفیت حسابرسی؛ دی آنجلو (۱۹۸۱) کیفیت حسابرسی را استنباط بازار از احتمال توانایی حسابرس در کشف و گزارش تخلف در سیستم حسابداری صاحبکار تعریف کرده است. تعویض ادواری موسسه حسابرسی؛ دیوان محاسبات آمریکا تعویض ادواری موسسه حسابرسی را اعمال محدودیت بر تعداد سال هایی که یک موسسه حسابرسی مستقل می تواند صورت های مالی یک شرکت خاص را حسابرسی کند، تعریف کرده است.

۱۳-۱) ساختار تحقیق

در فصل اول، کلیاتی درباره ی پژوهش شامل مقدمه، مساله ی تحقیق، ضرورت تحقیق، هدف تحقیق، فرضیه های تحقیق و روش تحقیق بیان شد. در بخش مربوط به روش تحقیق به تشریح جامعه ی آماری، نمونه ی آماری، زمان تحقیق، روش گردآوری داده ها و تعریف متغیرها پرداخته شد. در قسمت تجزیه و تحلیل آماری داده ها و آزمون فرضیه ها، روش های آماری مورد استفاده برای تجزیه و تحلیل اطلاعات بیان شد. در ادامه به تعریف واژه های کلیدی مورد استفاده در این پژوهش پرداخته شد.

موضوع فصل دوم، بیان مبانی نظری تحقیق و بررسی تحقیق های پیشین است. ابتدا به تشریح نظری دیدگاه های موافقان و مخالفان الزام تعویض ادواری حسابرس پرداخته شده است. در ادامه، قوانین مربوط به تعویض ادواری حسابرس در ایران و سایر کشورهای دنیا مرور شده است. سپس، مفهوم کیفیت حسابرسی و تاثیر تداوم انتخاب حسابرس بر اجزای آن شرح داده شده است. در بخش آخر فصل، برخی تحقیق های انجام شده در این زمینه بررسی شده است.

در فصل سوم، روش تحقیق شامل فرضیه تحقیق، تعریف متغیرهای مستقل و وابسته و نحوه ی محاسبه آنها، جامعه و نمونه ی آماری، روش گردآوری اطلاعات و روش آماری مورد نظر برای تجزیه و تحلیل اطلاعات بیان شده است.

موضوع فصل چهارم، تجزیه و تحلیل فرضیه تحقیق و تفسیر نتایج حاصل با استفاده از نرم افزارهای Excel و Eviews است.

در فصل پنجم، بحث و نتایج، محدودیت ها و پیشنهاد های تحقیق بیان شده است.

مبانی نظری و پیشینه تحقیق

(۲-۱) مقدمه

اعتماد سرمایه گذاران یکی از اساسی ترین معیارها برای سنجش کارایی بازارهای مالی به شمار می رود. به دلیل این که سرمایه گذاران از اطلاعات منتشر شده توسط شرکت ها به عنوان زیربنای تصمیم های سرمایه گذاری خود استفاده می کنند، آنان باید بدانند این اطلاعات تا چه میزان معتبر و قابل اتکا هستند. در شرایطی که مسئولیت اصلی کیفیت گزارش های مالی منتشر شده بر عهده مدیریت بنگاه اقتصادی است، مطلوب ترین راهکار برای حصول اطمینان از اعتبار و قابلیت اتکای این گزارش ها، استفاده از خدمات حسابرس مستقل به عنوان گواهی کننده کیفیت صورت های مالی است.

با توجه به وجود تضاد منافع بین مالکان و مدیران بنگاه اقتصادی، کیفیت حسابرسی به این فرض بدیهی بستگی دارد که حسابرس نسبت به تمام گروه های ذینفع در یک موضع مستقل قرار داشته باشد و بتواند گزارش خود را به صورت بی طرفانه ارائه کند. یکی از عوامل مهم موثر بر استقلال حسابرس، تداوم انتخاب حسابرس است که میرز (۲۰۰۳) آن را تعداد سال های متوالی که یک حسابرس مسئولیت حسابرسی یک شرکت را برعهده می گیرد، تعریف کرده است.

دی آنجلو (۱۹۸۱) کیفیت حسابرسی را استنباط بازار از احتمال توانایی حسابرسی در کشف و گزارش تخلف در سیستم حسابداری صاحبکار تعریف کرده است. طبق این تعریف، کیفیت حسابرسی شامل توانایی حسابرسی در کشف تقلب (صلاحیت حرفه ای حسابرسی) و تمایل حسابرسی برای گزارش این تخلف ها (استقلال حسابرسی) می شود.

با توجه به تعریف مزبور، کمران^{۱۳} (۲۰۰۵) اثر تداوم انتخاب حسابرسی بر کیفیت حسابرسی را از دو منظر قابل بررسی می داند. تداوم انتخاب حسابرسی موجب شده است تا حسابرسی به مرور دانش خاص مشتری را کسب کند، که این موضوع باعث افزایش صلاحیت حرفه ای حسابرسی و کیفیت حسابرسی می شود. اما از سوی دیگر، تداوم انتخاب حسابرسی موجب نزدیکی بیش از حد حسابرسی به مدیریت صاحبکار می شود که این موضوع ممکن است اثر منفی بر استقلال حسابرسی و کیفیت حسابرسی داشته باشد.

۲-۲) مبانی نظری تحقیق

همان طور که گفته شد، دو دیدگاه در ارتباط با تداوم انتخاب حسابرسی وجود دارد:

۱-۲-۲) دیدگاه موافقان الزامی کردن تعویض ادواری حسابرسی

موافقان الزامی کردن تعویض ادواری حسابرسی اغلب از سه دلیل زیر برای توجیه دیدگاه خود استفاده می کنند:

الف) نزدیکی بیش از حد به مدیریت

از آغاز حرفه ی حسابرسی، استقلال حسابرسی یکی از دغدغه های اصلی حرفه به شمار می رود.

نزدیک به نیم قرن پیش موتز^{۱۴} و شرف^{۱۵} (۱۹۶۱) معتقد بودند استقلال حسابرسی نقشی مهم در

13 - Cameran

14 - Mautz

15 - Sharaf